

TOELICHTING

Algemeen

1. Inleiding

In onderhavige ministeriële regeling, de Regeling compensatieregeling hersteloperatie kinderopvangtoeslag, wordt aangewezen in welke gevallen de Belastingdienst/Toeslagen compensatie verleent aan ouders. De grondslag hiervoor is de compensatieregeling kinderopvangtoeslag (compensatieregeling).¹ De compensatieregeling biedt compensatie aan ouders die gedupeerd zijn door institutionele vooringenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen of door de hardheid van de toepassing van het stelsel van de kinderopvangtoeslag. Naast het aanwijzen in welke gevallen de Belastingdienst/Toeslagen compensatie verleent, stelt onderhavige ministeriële regeling ook regels en kaders ten aanzien van die compensatieregeling, bijvoorbeeld ten aanzien van de hoogte van de compensatie, de beoordeling van het verzoek om compensatie en de procedure tot toekenning van de compensatie. Met de Regeling compensatieregeling hersteloperatie kinderopvangtoeslag wordt bestaand beleid gecodificeerd.

2. Achtergrond

De Adviescommissie uitvoering toeslagen heeft op 14 november 2019 het interim-advies "Omzien in Verwondering"² en op 12 maart 2020 het eindadvies "Omzien in Verwondering 2"³ uitgebracht. De Adviescommissie uitvoering toeslagen heeft in deze adviezen een voorstel gedaan voor een compensatieregeling voor ouders die deel uitmaakten van het CAF 11-onderzoek⁴ of van vergelijkbare (CAF-)zaken betreffende de aanspraak op kinderopvangtoeslag, of het voorschot hierop, waarin de Belastingdienst/Toeslagen institutioneel vooringenomen heeft gehandeld. De aanbevelingen van de Adviescommissie uitvoering toeslagen voor de compensatie van deze groep ouders zijn door het kabinet overgenomen. Op 28 augustus 2020 heeft het kabinet de compensatieregeling verruimd naar ouders die geen onderdeel uitmaakten van een onderzoek waarin sprake was van institutionele vooringenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen op groepsniveau, maar die bij de individuele toetsing op de aanspraak op kinderopvangtoeslag, of het voorschot hierop, zijn benadeeld door institutionele vooringenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen.⁵

Het toekennen van een compensatie vond met ingang van 10 december 2019 plaats op grond van het beleidsbesluit Compensatieregeling CAF 11 en vanaf 27 mei 2020 op grond van zijn opvolger het Besluit Compensatieregeling CAF 11 en vergelijkbare (CAF-)zaken (Besluit Compensatieregeling).

De Adviescommissie uitvoering toeslagen heeft in het eindadvies ook aanbevelingen gedaan voor herstel/reparatie voor huishoudens die in ernstige en soms blijvende financiële problemen zijn gebracht door de reguliere werking en handhaving van de regelgeving rondom de kinderopvangtoeslag en de uitleg die daaraan in uitvoering en rechtspraak is gegeven. Deze aanbevelingen hebben geresulteerd in diverse regelingen waarmee herstel wordt geboden aan ouders die gedupeerd zijn doordat de toepassing van het stelsel van de kinderopvangtoeslag te hard uitpakte.⁶ Op 15 januari 2021 heeft het kabinet aangekondigd de compensatieregeling te verbreden naar situaties waarin de toepassing van het stelsel van de kinderopvangtoeslag te hard uitpakte.⁷ De compensatieregeling biedt ruimer herstel dan de regelingen voor hardheid die tot 26 januari 2021 golden. De verruiming van de compensatieregeling was vooruitlopend op wetgeving geregeld in het Besluit forfaitair bedrag en verruiming compensatieregeling (Catshuisregeling Kinderopvangtoeslag). Dit beleidsbesluit is met terugwerkende kracht tot en met 26 januari 2021 in werking getreden en is met ingang van 2 juni 2021 opgevolgd door het Besluit uitbreiding Catshuisregeling Kinderopvangtoeslag. Aan gedupeerde ouders die herstel hebben ontvangen op grond van de tot 26 januari 2021 geldende minder ruime regelingen voor hardheid wordt een aanvullend bedrag uitbetaald tot het herstelbedrag dat volgt uit toepassing van de

¹ De compensatieregeling is opgenomen in artikel 49b, Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen.

² Bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 546.

³ Bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 608.

⁴ Het CAF 11-onderzoek is het onderzoek van het Combiteam Aanpak Facilitators van de Belastingdienst met zaaknummer 11.

⁵ Deze uitbreiding vond plaats via een aanpassing van het Besluit Compensatieregeling CAF 11 en vergelijkbare (CAF-)zaken.

⁶ Zie de hardheidsregeling, bedoeld in artikel 49 Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen, zoals dat artikel luidde op 25 januari 2021, en onderdelen 2.1 en 3.1 van het Verzamelbesluit Toeslagen, zoals dat luidde op die datum.

⁷ Kamerstukken II 2020/21, 35510, nr. 4.

compensatieregeling.⁸ Hiervoor hoeven zij geen verzoek te doen.

Op 2 juni 2021 heeft het kabinet de compensatieregeling verruimd met een compensatie voor onterecht opgelegde bestuurlijke boetes op basis van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir). Deze verruiming was vooruitlopend op wetgeving opgenomen in het Besluit uitbreiding Catshuisregeling Kinderopvangtoeslag. Gedupeerde ouders die reeds vóór deze verruiming compensatie ontvangen hebben, krijgen – voor zover van toepassing – alsnog de compensatie voor betaalde boetes, alsmede de daarmee samenhangende hogere compensatie voor veronderstelde materiële schade en de hogere extra compensatie, uitbetaald door de Belastingdienst/Toeslagen.⁹ Hiervoor hoeven zij geen verzoek te doen.

Voor het toekennen van compensatie is met ingang van 7 juli 2020 een wettelijke grondslag opgenomen in de Awir.¹⁰ In deze wettelijke grondslag is opgenomen dat in bij ministeriële regeling aan te wijzen gevallen de Belastingdienst/Toeslagen in verband met een samenstel van zijn handelingen waarbij sprake is van institutionele vooringenomenheid bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslag volgens bij die regeling te stellen regels en binnen bij die regeling te stellen kaders, aan de belanghebbenden compensatie kan verlenen. Met terugwerkende kracht tot en met 26 januari 2021 is deze delegatiegrondslag uitgebreid met situaties waarin de toepassing van het stelsel van de kinderopvangtoeslag te hard uitpakte. In onderhavige ministeriële regeling, de Regeling compensatieregeling hersteloperatie kinderopvangtoeslag, zijn de hiervoor genoemde gevallen aangewezen en de hiervoor genoemde regels en kaders gesteld.

Samen met artikel 49b Awir treedt de Regeling compensatieregeling hersteloperatie kinderopvangtoeslag, die terugwerkt tot en met 10 december 2019, in de plaats van het Besluit Compensatieregeling, van zijn voorloper, de Compensatieregeling CAF 11, van onderdeel 4 van de Catshuisregeling Kinderopvangtoeslag en van onderdelen 5 en 6 van het Besluit uitbreiding Catshuisregeling Kinderopvangtoeslag.

Met onderhavige ministeriële regeling zijn geen materiële wijzigingen beoogd ten opzichte van genoemde beleidsbesluiten. Wel is in de Regeling compensatieregeling hersteloperatie kinderopvangtoeslag opgenomen dat de Belastingdienst/Toeslagen op een verzoek tot compensatie binnen een termijn van zes maanden na ontvangst van dat verzoek op het verzoek moet besluiten en dat deze termijn eenmaal met maximaal zes maanden kan worden verlengd. In het Besluit Compensatieregeling was hiervoor geen termijn bepaald. Voorts is – in het voordeel van de ouder en in lijn met de bestaande handelswijze van de Commissie aanvullende schadevergoeding werkelijke schade¹¹ – verduidelijkt dat de ouder al in aanmerking komt voor aanvullende compensatie voor de werkelijke schade als zijn werkelijke schade voor één bepaalde component hoger is dan de (normale) compensatie voor die component.¹² Tot slot is in het kader van maatwerk, in aanvulling op het Besluit Compensatieregeling, opgenomen dat zwaarwegende redenen zich in bepaalde gevallen kunnen verzetten tegen de conclusie dat er sprake was van een ernstige onregelmatigheid die aan de ouder toerekenbaar is.

3. EU-aspecten

Aan de wijzigingen die in deze regeling zijn opgenomen, zijn geen EU-aspecten verbonden.

4. Budgettaire aspecten

PM

5. Uitvoeringsgevolgen

PM

6. Gevolgen voor bedrijfsleven en burger

PM

Artikelsgewijs

Inleiding

⁸ Op grond van artikel 49b, tiende lid, Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen.

⁹ Deze nabetaling volgt uit onderdeel 6 van het Besluit uitbreiding Catshuisregeling Kinderopvangtoeslag.

¹⁰ Artikel 49b, Awir.

¹¹ De commissie die is ingesteld bij de Instellingsregeling Commissie aanvullende schadevergoeding werkelijke schade.

¹² De componenten zijn opgesomd in artikel 7 van de Regeling compensatieregeling toeslagen.

De in deze toelichting genoemde artikelen zijn de artikelen van de Regeling compensatieregeling hersteloperatie kinderopvangtoeslag, tenzij anders vermeld. De in deze toelichting genoemde leden en onderdelen, zijn de leden en onderdelen van het artikel dat toelicht wordt, tenzij anders vermeld.

In de Regeling compensatieregeling hersteloperatie kinderopvangtoeslag en in deze toelichting worden vier soorten compensaties van elkaar onderscheiden, namelijk:

1. de compensatie, bedoeld in artikel 7;
2. de extra compensatie, bedoeld in artikel 16;
3. de aanvullende compensatie voor de werkelijke schade, bedoeld in artikel 19; en
4. de extra aanvullende compensatie voor de werkelijke schade, bedoeld in artikel 21.

De opbouw van de Regeling compensatieregeling hersteloperatie kinderopvangtoeslag is als volgt. In artikel 1 staat de reikwijdte van de Regeling compensatieregeling hersteloperatie kinderopvangtoeslag. In artikel 2 staan definities. In de artikelen 3 tot en met 6 staat hoe wordt bepaald of een ouder in aanmerking komt voor de compensaties. Vervolgens gaan de artikelen 7 tot en met 18 over de compensatie en de extra compensatie en de artikelen 19 tot en met 22 over de aanvullende compensatie voor de werkelijke schade en de extra aanvullende compensatie voor de werkelijke schade. In artikel 23 staat binnen welke termijn de Belastingdienst/Toeslagen moet besluiten op een verzoek om compensatie of aanvullende compensatie voor de werkelijke schade. Artikel 24 stelt regels voor de situatie waarin de ouder bezwaar maakt op het besluit van de Belastingdienst/Toeslagen op het verzoek om compensatie of aanvullende compensatie voor de werkelijke schade. Artikel 25 regelt de inwerkingtreding van de Regeling compensatieregeling hersteloperatie kinderopvangtoeslag. Artikel 26 bepaalt de citeertitel van de Regeling compensatieregeling hersteloperatie kinderopvangtoeslag.

Meer in detail is de opbouw van de artikelen 7 tot en met 22 als volgt. De artikelen 7 tot en met 15 gaan in op de opbouw van de compensatie. Artikel 16 bevat de opbouw van de extra compensatie. In de artikelen 17 en 18 staat hoe de compensatie en de extra compensatie worden vastgesteld. Artikel 19 bevat de opbouw van de aanvullende compensatie voor de werkelijke schade. Artikel 20 stelt regels aan de onderbouwing van de hogere werkelijke schade bij het verzoek om aanvullende compensatie voor de werkelijke schade. Artikel 21 bevat de berekening van de extra aanvullende compensatie voor de werkelijke schade. In artikel 22 staat hoe de aanvullende compensatie voor de werkelijke schade en de extra aanvullende compensatie voor de werkelijke schade worden vastgesteld.

Hierna volgt een toelichting per artikel.

Artikel 1. Reikwijdte

In dit artikel staat dat de Regeling compensatieregeling hersteloperatie kinderopvangtoeslag uitvoering geeft aan artikel 49b, eerste lid, Awir.

Artikel 2. Definities

In dit artikel worden enkele begrippen gedefinieerd. Hetgeen in artikel 2 gedefinieerd is, geldt ook voor de gelijkkluidende begrippen in onderhavige toelichting.

Artikel 3. Doelgroep compensaties

Dit artikel definieert welke ouders in aanmerking komen voor compensaties. Een uitzondering op de in artikel 3 gedefinieerde doelgroep is opgenomen in artikel 4.

Op grond van het eerste lid, onderdeel a, verleent de Belastingdienst/Toeslagen compensaties aan de ouder bij wie vóór 23 oktober 2019 bij de vaststelling van een of meerdere neerwaartse correctiebesluiten sprake is geweest van institutionele vooringenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen en aan de ouder die deel uitmaakte van een onderzoek waarbij op groepsniveau sprake is geweest van institutionele vooringenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen. In de laatstgenoemde situatie wordt, zonder dat dit expliciet vastgesteld hoeft te worden, verondersteld dat bij de desbetreffende ouder sprake is geweest van institutionele vooringenomenheid bij de vaststelling van het neerwaartse correctiebesluit. In artikel 5 staat hoe wordt bepaald of sprake is geweest van institutionele vooringenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen.

Op grond van het eerste lid, onderdeel b, en tweede en derde lid, verleent de Belastingdienst/Toeslagen compensaties aan ouders die getroffen zijn door de hardheid van de

toepassing van het stelsel met betrekking tot de kinderopvangtoeslag. Met de in dit onderdeel en deze leden opgenomen omschrijving van hardheid is geen verschil beoogd met de beschrijving van hardheid zoals die tot en met 25 januari 2021 was opgenomen in artikel 49 Awir. Door de toepassing van het vierde lid, worden geen compensaties verleend voor berekeningsjaren waarin de terugvordering per berekeningsjaar lager was dan € 1.500. Dus bij twee terugvorderingen kinderopvangtoeslag over hetzelfde berekeningsjaar van ieder € 800 wordt de € 1.500-grens overschreden, maar als deze twee terugvorderingen betrekking hebben op twee verschillende berekeningsjaren, dan niet. Tot en met 25 januari 2021 was deze € 1.500-grens opgenomen in artikel 49, vijfde lid, Awir en in de onderdelen 2.1 en 3.1 van het Verzamelbesluit Toeslagen.

Artikel 4. Ernstige onregelmatigheid

Eerste lid

Op grond van het eerste lid verleent de Belastingdienst/Toeslagen, in afwijking van artikel 3, geen compensaties als sprake is van een ernstige onregelmatigheid die aan de ouder toerekenbaar is.

Tweede lid

In het tweede lid is opgenomen in welke situaties sprake is van een ernstige onregelmatigheid die aan de ouder toerekenbaar is. Hiervan is sprake als blijkt dat de ouder evident geen aanspraak op kinderopvangtoeslag had in het berekeningsjaar waar het neerwaarts correctiebesluit betrekking op heeft of als de ouder zonder zwaarwegende redenen na verzoeken om gegevens of inlichtingen als bedoeld in artikel 18 Awir of na het maken van een afspraak geen reactie heeft gegeven, niet op ingeplande afspraken is verschenen en ook geen bezwaar heeft gemaakt tegen de neerwaarts correctiebesluiten van de Belastingdienst/Toeslagen. Een voorbeeld van een zwaarwegende reden om niet te reageren zou, afhankelijk van de omstandigheden van het geval, bijvoorbeeld een psychische of lichamelijke ziekte kunnen zijn.

Als de Belastingdienst/Toeslagen het voornemen heeft geen compensaties te verlenen vanwege een ernstige onregelmatigheid die aan de ouder toerekenbaar is, dan wordt dit voorgenomen besluit op grond van artikel 6 voorgelegd aan de Commissie van onafhankelijke deskundigen. Het oordeel van deze Commissie over dit voorgenomen besluit is voor de Belastingdienst/Toeslagen leidend.

Artikel 5. Beoordeling institutionele vooringenomenheid

Inleiding

Voor de beoordeling van de doelgroep, bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdeel a, is het van belang te beoordelen of in een onderzoek op groepsniveau of bij de vaststelling een neerwaarts correctiebesluit op het niveau van een individuele ouder sprake is geweest van institutionele vooringenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen. Met de bewoording "institutionele vooringenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen" wordt geen afwijkende betekenis beoogd ten opzichte van de bewoordingen "institutioneel vooringenomen handelwijze van de Belastingdienst/Toeslagen" en "waarin op vergelijkbare wijze als in het CAF 11-onderzoek sprake is geweest van institutionele vooringenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen" die ook voorkomen in het Besluit Compensatieregeling. De precisering "op vergelijkbare wijze als in het CAF 11-onderzoek" volgt uit de in het tweede lid opgenomen kenmerken aan de hand waarvan de Belastingdienst/Toeslagen beoordeelt of in een onderzoek op groepsniveau of bij de vaststelling een neerwaarts correctiebesluit op het niveau van een individuele ouder (op een vergelijkbare wijze als in het CAF 11-onderzoek) sprake is geweest van institutionele vooringenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen.

Eerste lid

De Belastingdienst/Toeslagen beoordeelt of in een onderzoek op groepsniveau of bij de vaststelling van een neerwaarts correctiebesluit op het niveau van een individuele ouder sprake is geweest van institutionele vooringenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen aan de hand van de in het tweede lid opgenomen kenmerken. Hierbij gaat het niet om de optelsom van deze kenmerken of het afzonderlijk aanwezig zijn daarvan, maar om het in samenhang voorkomen van deze kenmerken in een onderzoek op groepsniveau of bij de vaststelling van een neerwaarts correctiebesluit op het niveau van een individuele ouder. De afwezigheid van een kenmerk betekent niet dat er geen sprake is van institutionele vooringenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen evenmin als dat de aanwezigheid van meerdere kenmerken per definitie institutionele vooringenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen betekent.

Tweede lid

In dit lid zijn de in het eerste lid bedoelde kenmerken opgenomen. Deze kenmerken zijn

- een collectieve stopzetting van de kinderopvangtoeslag zonder een voorafgaande individuele beoordeling die dit rechtvaardigde;
- het breed uitvragen van gegevens en inlichtingen als bedoeld in artikel 20 Awir bij de ouder over een of meerdere jaren, gevolgd door een zerotolerance-onderzoek naar fouten, tekortkomingen en ontbrekende bewijsstukken met soms of veelal een tweede controle wanneer bij eerste lezing geen grond voor een neerwaarts correctiebesluit was gevonden;
- het niet nader uitvragen van informatie bij een gebleken tekortkoming in de door de ouder verstrekte bewijsstukken; of
- het nemen van een neerwaarts correctiebesluit bij de minste of geringste onregelmatigheid in de door de ouder verstrekte bewijsstukken.

Deze kenmerken sluiten aan bij de door de Adviescommissie uitvoering toeslagen geformuleerde kenmerken in haar adviesrapporten.¹³ Voor een deel is ook de terminologie van die adviescommissie overgenomen. Zo wordt met een zerotolerance-onderzoek, conform de beschrijving van die adviescommissie, een aanpak bedoeld waarbij op excessieve wijze strikt werd gehandhaafd, vanuit de gedachte dat iedere gebleken overtreding of onregelmatigheid een indicatie was van stelselmatig misbruik of fraude.

Derde lid

Als de Belastingdienst/Toeslagen het voornemen heeft te oordelen dat in een onderzoek op groepsniveau geen sprake is geweest van institutionele vooringenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen, dan wordt dit voornemen voorgelegd aan de Commissie van onafhankelijke deskundigen. Het oordeel van deze Commissie over dit voornemen is voor de Belastingdienst/Toeslagen leidend.

In het Besluit Compensatieregeling zijn beoordelingsprocedures opgenomen voor onderzoeken die door de Adviescommissie uitvoering toeslagen zijn aangemerkt als mogelijk of waarschijnlijk vergelijkbaar met het CAF 11-onderzoek, waarbij voor mogelijk vergelijkbare onderzoeken een andere procedure geldt dan voor waarschijnlijk vergelijkbare onderzoeken. Aangezien de Belastingdienst/Toeslagen inmiddels in al deze onderzoeken heeft geoordeeld dat in deze onderzoeken sprake is geweest van institutionele vooringenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen op groepsniveau, is de beoordelingsprocedure niet meer relevant voor het recht op compensaties voor ouders. Daarom is ervoor gekozen om deze beoordelingsprocedures niet op te nemen in de Regeling compensatieregeling hersteloperatie kinderopvangtoeslag.

Artikel 6. Handelswijze bij voorlopig oordeel geen recht op compensatie

Als de Belastingdienst/Toeslagen het voornemen heeft geen compensatie als bedoeld in artikel 7 te verlenen, wordt dit voorgenomen besluit op grond van artikel 6 voorgelegd aan de Commissie van onafhankelijke deskundigen. Het oordeel van deze commissie over dit voorgenomen besluit is voor de Belastingdienst/Toeslagen leidend.

Het voornemen om geen compensatie te verlenen kan verschillende oorzaken hebben. Zo kan de Belastingdienst/Toeslagen, in lijn met het advies van de Commissie van onafhankelijke deskundigen, oordelen dat er geen sprake is van institutionele vooringenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen op groepsniveau, oordelen dat er geen sprake is van institutionele vooringenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen op individueel niveau, oordelen dat er geen sprake is geweest van hardheid van de toepassing van het stelsel of oordelen dat er sprake is geweest van een ernstige onregelmatigheid die aan de ouder toerekenbaar is.

Artikel 7. Componenten compensatie

In dit artikel is opgenomen dat de compensatie bestaat uit een geldbedrag en dat de compensatie is opgebouwd uit de volgende componenten:

- compensatie voor neerwaartse correctiebesluiten;
- compensatie voor betaalde bestuurlijke boetes;
- compensatie voor veronderstelde immateriële schade;
- compensatie voor veronderstelde materiële schade;
- compensatie voor invorderingskosten;

¹³ Interimadvies Omzien in verwondering van 14 november 2019 (bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 31 066, nr. 546) en Eindadvies Omzien in verwondering 2 van 12 maart 2020 (bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 608).

- compensatie voor proceskosten; en
- rentevergoeding voor de niet eerder ontvangen kinderopvangtoeslag.

De hoogte van de compensatie is de optelsom van de bedragen voor de verschillende componenten. Het bedrag van de compensatie wordt in bepaalde situaties verminderd (zie artikel 15) of herzien (zie artikel 49b, vijfde tot en met achtste lid, Awir).

In de artikelen 8 tot en met 14 zijn de hiervoor vermelde componenten nader beschreven. Aanvullend op de compensatie is er de extra compensatie, bedoeld in artikel 16, de aanvullende compensatie voor de werkelijke schade, bedoeld in artikel 19 en de extra aanvullende compensatie voor de werkelijke schade, bedoeld in artikel 21.

Artikel 8. Compensatie voor neerwaartse correctiebesluiten

De compensatie voor neerwaartse correctiebesluiten is het bedrag waarmee het voorschot of de aanspraak van de ouder op kinderopvangtoeslag is stopgezet of neerwaarts is gecorrigeerd als gevolg van compensabele neerwaartse correctiebesluiten. Het gaat bij deze compensatie niet om het herzien van beschikkingen tot vaststelling. Het betreft dus niet het alsnog uitkeren van de kinderopvangtoeslag voor de betreffende berekeningsjaren, maar om een compensatie voor de neerwaartse correctiebesluiten.

Artikel 9. Compensatie voor betaalde bestuurlijke boetes

De compensatie voor betaalde boetes wordt verleend voor bestuurlijke boetes die zijn opgelegd op grond van artikel 40 of 41 Awir in het kader van een verzuim of vergrijp inzake de kinderopvangtoeslag en betrekking hebben op dezelfde berekeningsjaren als waarvoor compensatie voor neerwaartse correctiebesluiten wordt geboden. De compensatie voor betaalde boetes bedraagt het betaalde bedrag aan de boetes waarvoor de compensatie wordt geboden.

Artikel 10. Compensatie voor veronderstelde immateriële schade

De compensatie voor veronderstelde immateriële schade betreft een vergoeding voor veronderstelde stress, ongemak en onzekerheid waarmee de ouder is geconfronteerd in de (lange) tijd die is verstreken vanaf het eerste compensabele neerwaartse correctiebesluit. De compensatie voor veronderstelde immateriële schade bedraagt per ouder (dus ongeacht het aantal gecorrigeerde berekeningsjaren) € 500 voor ieder half jaar dat is verstreken tussen de dagtekening van het eerste compensabele neerwaartse correctiebesluit en de dagtekening van de eerste beschikking waarin de compensatie en de extra compensatie op grond van artikel 18, eerste lid, worden vastgesteld, waarbij een deel van een half jaar naar boven wordt afgerond op een half jaar. De compensatie voor veronderstelde immateriële schade bedraagt niet meer dan het bedrag van de compensatie voor neerwaartse correctiebesluiten, bedoeld in artikel 8.

Artikel 11. Compensatie voor veronderstelde materiële schade

De compensatie voor veronderstelde materiële schade betreft een vergoeding voor veronderstelde materiële schade die is ontstaan door de institutionele voorgenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen of door de hardheid van de uitvoering van het stelsel van de kinderopvangtoeslag. De compensatie voor veronderstelde materiële schade bedraagt de som van 25% van de compensatie voor neerwaartse correctiebesluiten, bedoeld in artikel 8, en 25% van de opgelegde boetes, bedoeld in artikel 9, eerste lid. Voor de hoogte van de compensatie voor veronderstelde materiële schade is het niet relevant of genoemde boetes of de uit het compensabele neerwaartse correctiebesluit volgende terugvordering wel, niet of deels betaald zijn.

Artikel 12. Compensatie voor invorderingskosten

De compensatie voor invorderingskosten is het bedrag ter grootte van de som van alle door de ouder betaalde bedragen die door de Belastingdienst/Toeslagen aan de ouder in rekening zijn gebracht als kosten met betrekking tot invorderingshandelingen naar aanleiding van compensabele neerwaartse correctiebesluiten. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om kosten die in rekening zijn gebracht en door de ouder betaald zijn voor aanmaningen en dwangbevelen en de invorderingsrente die is gerekend en betaald. Als dwanginvordering heeft geleid tot gedwongen verkoop van bezittingen van de ouder, kan de ouder mogelijk om een aanvullende compensatie voor de werkelijke schade als bedoeld in artikel 19 verzoeken.

Artikel 13. Compensatie voor proceskosten

De compensatie voor proceskosten betreft de forfaitaire vergoeding voor de kosten van beroepsmatig verleende bijstand in verband met compensabele neerwaartse correctiebesluiten of de daaruit volgende invordering, voor zover de verleende rechtsbijstand geen betrekking heeft op

het verkrijgen van compensaties. Indien de ouder kosten heeft gemaakt voor beroepsmatig verleende rechtsbijstand met betrekking tot de kinderopvangtoeslag over de berekeningsjaren waarop de compensabele neerwaartse correctiebesluiten betrekking hebben, wordt de forfaitaire proceskostenvergoeding vastgesteld met overeenkomstige toepassing van het Besluit proceskosten bestuursrecht, waarbij een wegingsfactor van 2 (gewicht van de zaak: zeer zwaar) wordt toegepast en waarbij wordt aangenomen dat geen sprake is van samenhangende zaken. De compensatie voor proceskosten wordt verminderd met een eerder ontvangen bedrag of nog te ontvangen bedrag aan proceskostenvergoeding. Indien de ouder geen kosten heeft gemaakt voor door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand met betrekking compensabele neerwaartse correctiebesluiten, is de compensatie voor proceskosten nihil.

Artikel 14. Rentevergoeding voor de gemiste kinderopvangtoeslag

De rentevergoeding voor de gemiste kinderopvangtoeslag is de rente die met overeenkomstige toepassing van artikel 27 Awir wordt berekend over de compensatie voor neerwaartse correctiebesluiten, bedoeld in artikel 8.

Artikel 15. Vermindering compensatie

Inleiding

In artikel 15 wordt beschreven in welke situaties en met welk bedrag een of meerdere compensaties worden verminderd. De verminderingen vinden plaats voordat de compensaties op grond van de artikelen 18 en 22 worden vastgesteld. Na het vaststellen van de compensaties kan het totaalbedrag van de vastgestelde compensaties nog worden herzien op grond van artikel 49b, vijfde tot en met achtste lid, Awir.

Eerste lid

Als de ouder een terugvordering kinderopvangtoeslag als gevolg van een compensabel neerwaarts correctiebesluit niet of niet volledig heeft betaald, vermindert de Belastingdienst/Toeslagen de compensatie, bedoeld in artikel 7, met dit nog niet betaalde bedrag en verlaagt de Belastingdienst/Toeslagen, voor zover mogelijk, het bedrag van de terugvordering met het bedrag van die vermindering. Voor zover een nog openstaande terugvordering is kwijtgescholden, bijvoorbeeld op grond van artikel 31ter Awir, is er ook sprake van een niet betaalde terugvordering, en is de vermindering van onderhavig lid van toepassing. Verlaging van de terugvordering is in dat geval niet meer mogelijk. Door de in dit eerste lid opgenomen vermindering krijgt de ouder die de terugvordering heeft betaald een hogere compensatie dan de ouder die de terugvordering niet of deels heeft betaald.

Tweede lid

Als de ouder een opwaarts correctiebesluit heeft ontvangen over een berekeningsjaar waarop de compensatie, bedoeld in artikel 7, betrekking heeft, bijvoorbeeld naar aanleiding van bezwaar en beroep van de ouder, vermindert de Belastingdienst/Toeslagen ten eerste de compensatie, bedoeld in artikel 7 met het bedrag waarmee de tegemoetkoming op grond van dat opwaartse correctiebesluit is verhoogd, met dien verstande dat de vermindering maximaal het bedrag van de compensatie voor de neerwaartse correctiebesluiten, bedoeld in artikel 8, bedraagt. Ten tweede vermindert de Belastingdienst/Toeslagen dan de rentevergoeding voor de gemiste kinderopvangtoeslag, bedoeld in artikel 14, met de rente die is vergoed op grond van het opwaartse correctiebesluit.

Derde lid

De Belastingdienst/Toeslagen vermindert de compensatie, bedoeld in artikel 7, de extra compensatie, de aanvullende compensatie voor de werkelijke schade en de extra aanvullende compensatie voor de werkelijke schade achtereenvolgens, doch niet verder dan tot nihil, met het bedrag waarmee die compensaties op grond van artikel 49b, vierde lid, Awir achterwege blijven, bijvoorbeeld vanwege een eerder ontvangen forfaitaire tegemoetkoming van € 30.000 op grond van artikel 49db Awir.

Artikel 16. Extra compensatie

De Belastingdienst/Toeslagen kent aan de ouder een extra compensatie toe van 1% van het bedrag van de compensatie, bedoeld in artikel 7, na aftrek van de verminderingen, bedoeld in artikel 15, eerste en tweede lid. De vermindering, bedoeld in artikel 15, derde lid, verlaagt de grondslag voor de extra compensatie niet. De extra compensatie wordt toegekend als een forfaitaire compensatie voor de mogelijke gevolgen van een vermogenstoename door de compensatie. Een voorbeeld van een mogelijk gevolg is een hogere vermogensrendementsheffing

in box 3 van de inkomstenbelasting. Een ander voorbeeld van een mogelijk gevolg is een lagere aanspraak op toeslagen als gevolg van een toename van het toetsingsinkomen. De toename van het toetsingsinkomen kan het gevolg zijn van een hoger belastbaar inkomen uit sparen en beleggen als bedoeld in artikel 2.3 van de Wet inkomstenbelasting 2001 als gevolg van een hoger box 3-vermogen. De extra compensatie hoeft niet te worden aangevraagd. De extra compensatie wordt door de Belastingdienst/Toeslagen vastgesteld op grond van artikel 18. Los van de extra compensatie bestaat er ook een regeling voor een tijdelijke vermogenstoetsuitzondering in gevallen waarin een ouder door een of meerdere compensaties de vermogensgrens van de zorgtoeslag, de huurtoeslag of het kindgebonden budget overschrijdt. Deze regeling is met ingang van 1 januari 2021, deels met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2020, opgenomen in artikel 9quater van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen. Daarnaast is in artikel 8, onderdeel p, van de Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ, voor de compensaties een vrijlating opgenomen zodat deze compensaties geen invloed hebben op het recht op algemene bijstand.

Artikel 17. Vooraankondiging (extra) compensatie

Eerste lid

De Belastingdienst/Toeslagen berekent het voorlopige bedrag van de compensatie, bedoeld in artikel 7, en de extra compensatie, bedoeld in artikel 16, rekening houdende met de verminderingen, bedoeld in artikel 15, en informeert de ouder hierover schriftelijk door middel van een vooraankondiging. De Belastingdienst/Toeslagen betaalt het in de vooraankondiging opgenomen bedrag uit en doet dat op grond van artikel 25, vierde lid, Awir op het bij de Belastingdienst/Toeslagen bekende rekeningnummer van de ouder.

Tweede lid

De ouder kan binnen zes weken na dagtekening van de vooraankondiging zijn zienswijze hierop geven.

Artikel 18. Vaststelling (extra) compensatie

Eerste lid

De Belastingdienst/Toeslagen stelt na het verstrijken van de termijn van zes weken, bedoeld in artikel 7, tweede lid, het bedrag van de compensatie, bedoeld in artikel 7, aanhef, en de extra compensatie, bedoeld in artikel 16, vast bij beschikking. De termijn van 6 weken is de termijn waarbinnen de ouder die de vooraankondiging, bedoeld in artikel 17, ontvangen heeft, zijn zienswijze op die vooraankondiging kan geven.

Tweede lid

De Belastingdienst/Toeslagen betaalt het bedrag, bedoeld in het eerste lid, uit voor zover het niet reeds naar aanleiding van de vooraankondiging, bedoeld in artikel 17, eerste lid, is uitbetaald. De Belastingdienst/Toeslagen doet die uitbetaling op grond van artikel 25, vierde lid, Awir op het bij de Belastingdienst/Toeslagen bekende rekeningnummer van de ouder.

Artikel 19. Aanvullende compensatie voor de werkelijke schade

Inleiding

De ouder die recht heeft op compensatie als bedoeld in artikel 7, aanhef, komt in aanmerking voor aanvullende compensatie voor de werkelijke schade indien zijn werkelijke schade als gevolg van de institutionele vooringenomenheid van de Belastingdienst/Toeslagen of als gevolg van de hardheid van het stelsel van de kinderopvangtoeslag ten aanzien van minimaal een van de componenten, bedoeld in artikel 7, hoger is dan de compensatie voor die component(en) op grond van artikel 7. Onder schade valt bijvoorbeeld schade die is ontstaan door gedwongen verkoop van bezittingen als gevolg van dwanginvordering door de Belastingdienst/Toeslagen. Een ander voorbeeld van schade betreffen de aan de ouder in rekening gebrachte bedragen voor door een derde (beroepsmatig) verleende bijstand. Naast de juridische proceshandelingen in een gerechtelijke procedure over de kinderopvangtoeslag kan het daarbij gaan om de betaalde bedragen voor het daarbuiten door een bijstandsverlener begeleiden van de ouder bij het halen van zijn recht (met inachtneming van de al verleende forfaitaire vergoedingen).

Eerste lid

In het eerste lid wordt de hoogte van de aanvullende compensatie voor de werkelijke schade bepaald. De aanvullende compensatie voor de werkelijke schade is het bedrag waarmee de

werkelijke schade met betrekking tot een of meerdere componenten als bedoeld in artikel 7 het bedrag aan compensatie dat de ouder op grond van artikel 7 voor die componenten ontvangt, overschrijdt. Een ouder heeft dus al recht op aanvullende compensatie voor de werkelijke schade als de werkelijke schade van minimaal één van de componenten, bedoeld in artikel 7, hoger is dan de compensatie voor die component(en). Dat de ouder voor een andere component wellicht juist een hogere compensatie krijgt dan zijn werkelijke schade met betrekking tot die component, doet daar niets aan af.

Tweede lid

Bij het bepalen van de werkelijke schade worden kosten alleen in aanmerking genomen als het in de gegeven omstandigheden redelijk is geweest om die kosten te maken en die kosten naar hun omvang redelijk zijn.

Artikel 20. Onderbouwing hogere werkelijke schade

Eerste lid

De ouder die om aanvullende compensatie voor de werkelijke schade als bedoeld in artikel 19 verzoekt, maakt bij dat verzoek aannemelijk dat, en in welke mate, hij recht heeft op die aanvullende compensatie voor de werkelijke schade.

Tweede lid

Bij het verzoek, bedoeld in het eerste lid, verschaft de ouder informatie waarmee, met toepassing van het civielrechtelijke schadevergoedingsrecht, aannemelijk is dat, en in welke mate, sprake is van aanvullende schade en dat die schade het gevolg is van compensabele neerwaartse correctiebesluiten of de daaruit volgende invordering.

Artikel 21. Extra aanvullende compensatie voor de werkelijke schade

De Belastingdienst/Toeslagen kent aan de ouder een extra aanvullende compensatie voor de werkelijke schade toe van 1% van het bedrag van de aanvullende compensatie voor de werkelijke schade, bedoeld in artikel 19. De extra aanvullende compensatie voor de werkelijke schade wordt toegekend als een forfaitaire compensatie voor de mogelijke gevolgen van een vermogenstoename door die aanvullende compensatie voor de werkelijke schade. Voor voorbeelden hiervan en voor andere regelingen om nadelige gevolgen van de vermogenstoename weg te nemen, wordt verwezen naar de toelichting op artikel 16. De extra aanvullende compensatie voor de werkelijke schade hoeft niet te worden aangevraagd. Het bedrag van de extra aanvullende compensatie voor de werkelijke schade wordt door de Belastingdienst/Toeslagen vastgesteld op grond van artikel 22.

Artikel 22. Vaststelling (extra) aanvullende compensatie voor de werkelijke schade

Eerste lid

De Belastingdienst/Toeslagen legt het verzoek om aanvullende compensatie voor de werkelijke schade voor advies voor aan de Commissie aanvullende schadevergoeding werkelijke schade. Het advies van deze Commissie over dit verzoek is voor de Belastingdienst/Toeslagen leidend bij het besluit op het verzoek.

Tweede lid

De Belastingdienst/Toeslagen stelt de bedragen van de aanvullende compensatie voor de werkelijke, bedoeld in artikel 19, en de extra aanvullende compensatie voor de werkelijke schade, bedoeld in artikel 21, vast, rekening houdende met de vermindering, bedoeld in artikel 15, derde lid, en betaalt deze bedragen uit aan de ouder. De Belastingdienst/Toeslagen doet die uitbetaling op grond van artikel 25, vierde lid, Awir op het bij de Belastingdienst/Toeslagen bekende rekeningnummer van de ouder.

Artikel 23. Besluittermijn Belastingdienst/Toeslagen

De Belastingdienst/Toeslagen besluit op een verzoek als bedoeld in artikel 49b, eerste lid, Awir (verzoek om een of meerdere compensaties) binnen een termijn van zes maanden na ontvangst van dat verzoek. Deze termijn kan eenmaal met maximaal zes maanden worden verlengd. Indien de ouder meerdere verzoeken doet op verschillende data, bijvoorbeeld eerst een verzoek om compensatie als bedoeld in artikel 7 en op een later moment een verzoek om aanvullende compensatie voor de werkelijke schade als bedoeld in artikel 19, dan gelden de in artikel 23 opgenomen termijnen voor ieder verzoek afzonderlijk.

Artikel 24. Bezwaar

Eerste lid

Indien de ouder bezwaar maakt tegen het besluit, bedoeld in artikel 23, dan brengt een bezwaarschriftenadviescommissie als bedoeld in artikel 7:13 Algemene wet bestuursrecht advies uit over het beslissen op dit bezwaar. Voor de toepassing van artikel 24 is dit de Bezwaarschriftenadviescommissie hersteloperatie toeslagen, bedoeld in de Instellingsregeling Bezwaarschriftenadviescommissie hersteloperatie toeslagen.

Tweede lid

De Belastingdienst/Toeslagen weegt het advies zwaar mee in zijn uitspraak op het bezwaar. Daardoor zal de Belastingdienst/Toeslagen dit advies in de regel volgen. Indien de Belastingdienst/Toeslagen beslist af te wijken van dit advies, wordt in die beslissing, conform artikel 7:13, zevende lid, Algemene wet bestuursrecht, de reden voor die afwijking vermeld en wordt het advies met de beslissing meegezonden.

Artikel 25. Inwerkingtreding

In artikel 49b, eerste lid, laatste zin, Awir is de bevoegdheid opgenomen om aan deze ministeriële regeling terugwerkende kracht toe te kennen naar een datum voor inwerkingtreding van de delegatiegrondslag. In artikel 25 wordt geregeld dat de Regeling compensatieregeling hersteloperatie kinderopvangtoeslag inwerking treedt op 1 januari 2022 en terugwerkt tot en met 10 december 2019. 10 december 2019 is de datum waarop de Compensatieregeling CAF 11, de voorloper van het Besluit Compensatieregeling, in werking is getreden.

Artikel 26. Citeertitel

In dit artikel wordt de citeertitel van onderhavige regeling geregeld. Op grond van dit artikel wordt deze regeling aangehaald als Regeling compensatieregeling hersteloperatie kinderopvangtoeslag.

De Staatssecretaris van Financiën,

Alexandra C. van Huffelen